

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika – XXIV. (XXI.) évfolyam, 6. (284.) szám. 2020. március 30.

Írta: Zubánics László, Dupka György, Szemere Judit, Fuchs Andrea | A kiadás éve: 2020

Ez volt 2020 márciusában

Elismerések

* A magyar forradalom és szabadságharc 172. évfordulója alkalmából Magyarország Beregszászi Konzulátusán szűk körben adtak át rangos állami kitüntetéseket a kárpátaljai magyar közéletben kiemelkedő tevékenységet folytató személyeknek. Az ünnepség alkalmával beszédet mondott **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul. A díjazottak laudációját **Beke Mihály András** első beosztott konzul olvasta fel, majd átadták a kitüntetéseket.

A Magyar Érdemrend tisztikeresztjét vehette át **Vári Fábrián László** József Attila-díjas költő, Magyar Arany Érdemkereszttel tüntették ki **Molnár János** beregszászi római katolikus esperes-plébánost, **Molnár László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség kulturális titkára Magyar Ezüst Érdemkeresztet vehetett át, **Czigler Tibor** pedagógus, módszerész szintén Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetést kapott.

Az idei sajtódíjat a kárpátaljai magyar televízió, a **TV21 Ungvár** szerkesztőségének ítelték oda. A csatorna egy nap alatt több nemzetiségi tematikájú adást gyárt, mint Ukrajna összes állami televíziója egy hét alatt. A díjat **Kulin Zoltán**, a TV21 Ungvár csatorna igazgatója vette át.

* Ungváron a nemzeti ünnep alkalmából két kárpátaljai magyar honfitársunk vehetett át **Áder János** magyar államfő által adományozott magyar állami kitüntetést, amelyeket **Buhajla József** főkonzul és **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke adott át. **Horváth Sándor** költő, író, a *Kárpáti Igaz Szó* megbízott főszerkesztője, a József Attila Alkotóközösség alapító tagja a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült. Hasonló elismerést kapott **Géczi Tihamér**, a Nagyberegi Középiskola igazgatója, a helyi különleges művészi-akrobatikus kerékpárosok pártfogója.

Magyarország Ungvári Főkonzulátusa és Beregszászi Konzulátusa sajtódíjat adományozott **Kopinec Viktóriának**, a *Karpatszkij Objektív* című kiadvány újságírójának, valamint **Dunda Györgynek**, a *Kárpáti Igaz Szó* lapigazgatójának.

Fontosabb események, rendezvények

2020. március 2. Az UNE UMOTI Magyar Filológiai tanszék munkatársainak szervezésében immár negyedik alkalommal – hagyományosan Arany János születésnapján – került megrendezésre a költőről elnevezett balladamondó verseny, amelyre idén is 6–11. osztályos tanulók nevezését várták. A rendezvény megnyitójaként koszorút helyeztek el a költőóriás

szobránál, ahol **Zékány Krisztina** tanszékvezető mondott ünnepi beszédet. Ezt követően **Csuka Emőke** tanárnő, a verseny szervezője és moderátora sorra szólította a résztvevőket. A jelentkezők két korosztályban adták elő a balladákat, az elhangzott produkciókat a Magyar Filológiai Tanszék tanárai és **dr. Loppert Balázs** konzul úr értékelték. A verseny sikeréhez nagy mértékben hozzájárult a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiala Kutatók Szövetsége, valamint Magyarország Ungvári Főkonzulátusa: értékes ajándékokkal díjazták a legjobbakat, amit a szervezők pénzjutalommal egészítettek ki. A rendezvény a Kárpátaljai Magyar Oktatásért Alapítvány anyagi támogatásával valósult meg.

2020. március 3. A kárpátaljai magyarság vezetői ellen folytatott politikai üldözés leállítását kéri levelében **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke **Ivan Bakanovtól**, Ukrajna Biztonsági Szolgálatának (SZBU) vezetőjétől. A levél emlékeztet, hogy az SZBU Kárpátaljai Megyei Főosztályának munkatársai évek óta „egészségtelen érdeklődést” tanúsítanak a KMKSZ, valamint jótékonyági alapítványai és intézményei iránt. Mindez egyebek mellett abban mutatkozik meg, hogy zaklatják a Szövetség regionális szervezeteinek vezetőit határátlépéskor, nyílt és fedett operatív nyomozati intézkedéseket foganatosítanak velük szemben, alaptalan, jogsértő és eredménytelen nyomozást folytatnak az „Egán Ede Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központ” Jótékonyági Alapítvány ellen indult büntetőeljárás keretében, illetve számos egyéb provokatív cselekményre is sor került a magyar közösség vezetőivel és aktivistáival szemben.

2020. március 5. Újabb turistacsalogató látványossággal gazdagítják a Szinevéri Nemzeti Parkot. A projekt a Kárpátok Eurorégió támogatásával a Lengyelország, Belarusz és Ukrajna határ menti együttműködési megállapodásának keretében valósulhat meg. A nemzeti park sajtószolgálatának tájékoztatója szerint a *Kárpáti méh* elnevezésű programról van szó, és egy hagyományos méhészet kialakítását irányozza elő, amelynek célja a kárpátaljai méhészet látványos propagálása bel- és külföldön.

2020. március 5. A Beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége szervezésében két rendezvénynek, egy fotókiállításnak és egy előadásnak adott helyet a Pásztor Ferenc Községi és Zarándokház. A rendezvények kezdete előtt **Jakab Eleonóra**, a Beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetségének elnöke köszöntötte a dr. Linner Bertalan-emlékszobában egybegyűlteket.

A *Csíksomlyó és Kárpát-medencei keresztény értékek* című fotókiállítás megnyitóján **Molnár János** beregszászi római katolikus esperes-plébános és **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul mondott üdvözlő beszédet. Megtudhattuk, hogy a tárlat a Kárpát-medencei Magyarország Evangelizációjáért Alapítvány (KÁMME) által meghirdetett pályázatra beérkező legjobb munkákat tartalmazza. Az Alapítvány tevékenységét és a pályázat történetét **Keresztes Dénes**, a magyarországi Keresztény Értelmiségiek Szövetségének (KÉSZ) elnökhelyettese, a KÁMME Alapítvány Művészeti Kuratóriumának tagja ismertette. Hangsúlyozta: a kiállítás célja bemutatni, hogy a Kárpát-medencében mind a mai napig él a kereszténység, hiszen – ahogy a fotókon is látszik – mindenütt fellelhetőek a keresztény értékek, amelyek összekötnek minket határon innen és túl.

A délután következő eseménye a művészet egy másik kategóriájába engedett betekintést. **Kurucz Ádám Konrád** Latinovits-díjas versmondó, színész „... és népem a magyar” című, XX. századi erdélyi magyar szerzők műveiből válogatott összeállítását láthatta a közönség.

2020. március 7. A Kárpátaljai Magyar Turisztikai Tanács (KMTT) jóvoltából ukrán nyelven is olvasható a *Kárpátaljai gasztrokalauz*. A magyar nyelvű kiadvány hatalmas sikert aratott határon innen és túl. A hivatalos könyvbemutatóra a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Apáczai Csere János Könyvtárában került sor, amelyen részt vett **Buhajla József** ungvári, illetve **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul, **Karmacs Zoltán**, a KMTT alelnöke, **Mester András**, a KMTT elnöke, **Tarpai József**, a KMTT tiszteletbeli elnöke.

2020. március 6–8. Tizenhetedik alkalommal rendezték meg a hagyományos Beregszászi Nemzetközi Borfesztivált. A hivatalos megnyitóra március 7-én került sor. Az esemény főszervezője a Szent Vencel Borrend volt. A rossz időjárás ellenére is sokan ellátogattak a városközpontban tartott megnyitóünnepségre, amelyen jelen volt **Ihor Sinkarjuk**, a megyei állami közigazgatási hivatal vezetőjének helyettese, **Bácskai János**, a gazdasági és közbeszerzési bizottság, valamint a környezetvédelmi, városfejlesztési és innovációs bizottság tagja, Budapest IX. kerületének korábbi polgármestere, **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul, **Péter Csaba**, a megyei tanács képviselője, **Petruska István**, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási

Hivatal vezetője, **dr. Brenzovics László**, a KMKSZ elnöke, **Babják Zoltán**, Beregszász város polgármestere, **Gajdos István**, a város korábbi polgármestere, **Bognár Gábor**, a csókakői Szent Donát Borrend nagymestere. A köszöntőbeszédetek után a Szent Vencel Borrend három új borlovagot avatott ünnepélyes keretek között: **Barkaszi Ferencet**, **Kész Elemért** és **Huszár Pétert**, aki a legfiatalabb tagja lett a borlovagrendnek. Tiszteletbeli borlovaggá ütötték **Ljasko Mihályt**, Beregszász alpolgármesterét. A megnyitóünnepség végén **Barkaszi Ferenc**, az idei borok minősítéséért felelős zsűri elnöke ismertette a nyertes borokat. Végeredményként nyolcvankét mintából több mint ötven díjazott bor volt, húsz arany-, tizenhét ezüst- és húsz bronzérem került ünnepélyes átadásra.

2020. március 8. **Lizanec Péter**, az UNE UMOTI nyelvészprofesszora nemrég adott közre egy tanulmányt *Ukrainisztika a többnemzetiségű közegben Kárpátalján* címmel. Dolgozatában az ukrán nyelv komplex tanulásától és az országban két hivatalos nyelv – ukrán és orosz – megvalósíthatóságáról értekezik. Felhívja a figyelmet az ukrán nyelv használatának kárpátaljai sajátosságaira, illetve kitér a magyar lakosság nyelvhasználatának és vallási életének garanciáira.

2020. március 8. Az UMDSZ Ungvári Járási Szervezete nőnap programot szervezett Palágykomorócon. A járási szervezet elnöksége, az alapszervezeti elnökök, azok házastársai a helyi kultúrház előcsarnokában gyűltek össze, hogy a tavasz egyik legszebb ünnepe alkalmából köszöntsék a szebbik nem képviselőit. Köszöntő beszédet mondott **dr. Zubánics László**, az UMDSZ elnöke, **Szűcs Pálma**, az UMDSZ Ungvári Járási Szervezetének elnöke. **Illár József** polgármester házigazdaként kívánt jó szórakozást minden jelenlévőnek. A kulturális összeállításban elhangzott néhány szavalat, majd a fennállásának 10. évfordulóját méltató Nefelejcs leány-asszonykórus lépett színpadra. Az esti órákban a Csipkés együttes szolgáltatta a fergeteges talpalávalót.

2020. március 8. A KDNP kiáll a kárpátaljai magyarok oktatási és nyelvi jogainak visszaszerzése mellett – mondta **Juhász Hajnalka**, a KDNP országgyűlési képviselője a nap folyamán elhangzott sajtótájékoztatóján. Juhász Hajnalka idézte a külgazdasági és külügyminiszter napirend előtti parlamenti felszólalását, és megerősítette: a magyar kormány továbbra is elkötelezett a kárpátaljai magyarok oktatási és nyelvi jogai ügyében. Jelezte: a KDNP egyetért azzal, hogy mindaddig blokkolni kell az Ukrajna–NATO tanácsüléseket, ameddig Ukrajna a kárpátaljai magyarok oktatási és nyelvi jogait nem állítja vissza. Közölte: a KDNP azzal is egyetért, hogy fontos az ukrán nyelvi oktatás színvonalának emelése, hiszen ma heti hét órában tanulnak a magyar diákok ukránul, mégsem beszélnek jól a nyelvet. Hangsúlyozta: nem zárja ki egymást a nemzeti kisebbségek oktatási, nyelvi jogainak védelme és az ukrán nyelv tanulása.

2020. március 8. A nyíregyházi Móríc Zsigmond Színház művészei Karácsfalva után Mezőgecsében is óriási sikerrel mutatták a *Lúdas Matyi c.* zenés mesejátékot. A modern, mulatságos, interaktív előadást taps és buzdítások közepette kísérték figyelemmel a gyerekek. A mezőgecsei bemutatón tiszteletét tette **Petneházy Attila** országgyűlési képviselő, a magyar–magyar kulturális kapcsolatokért felelős miniszteri biztos, **Sin József**, a KMKSZ Beregszászi Középszintű Szervezetének elnöke és **Mester András**, a község polgármestere.

2020. március 10. A Nagyberegi Tájház rendszeres kézműves foglalkozásainak sorozatában ezúttal a csuhéfonás mesterségét lehetett elsajátítani. A csuhéfonás mellett a pogácsakészítést is kipróbálhatta az a 20 fős csoport, amely Mezőváriból érkezett.

2020. március 9. A koronavírus sem tudta leállítani, megakadályozni a *Határon Túli Magyar Irodalmi Napok* elindítását vidékünkön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. A nemzeti összetartozás éve jegyében a Szlovákiai Magyar Írók Társaságát (SZMIT) képviselő **Aich Péter** és **Hogya György** írókat nagy tisztelettel fogadták Ungváron, a legendás Váralja múzeum-kávézóban, ahol találkoztak a helyi magyar alkotó értelmiség jeles képviselőivel. **Csordás László** irodalomtörténész, a KVVIT elnöke, **Varga Nikolett** KVVIT-tag, **Dupka György** irodalmár, **Horváth Sándor** író, a *Kárpáti Igaz Szó* megbízott főszerkesztője, **Meskó János** történész, **Rusznák György** tulajdonos közreműködésével jó hangulatú ismerkedő beszélgetésre került sor.

2020. március 10. Az *Irodalmi Karaván – 2020* című rendezvénysorozat résztvevői előadókörutat, rendhagyó irodalomórát, író-olvasó találkozót tartottak Ungváron és az Ung-vidéken.

* Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetben **Aich Péter** és **Hogya György** felvidéki írókat **dr. Spenik Sándor**, az UMOTI igazgatója fogadta, aki bemutatta a magyar karon zajló oktatási folyamatot. Ezután a Bercsényi könyvtárban rendhagyó irodalomórát tartottak, amelyet **dr. Zubánics László** megbízott tanszékvezető és

igazgatóhelyettes nyitott meg, köszöntve a résztvevőket. Majd **dr. Dupka György** folytatott beszélgetést a felvidéki alkotókkal a szlovákiai magyarságról, az irodalmi és kulturális életről. Végezetül a vendégek felolvasták legújabb írásait. A házigazdák nevében **dr. Zékány Krisztina** nyelvész, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője mondott zárszót.

* A Nagydobronyi Református Líceumban **Gál Erika** igazgató nevében **Borovszky István** történelemtanár, a kollégium igazgatója fogadta a vendégeket. Nagy érdeklődés mellett zajlott le a rendhagyó irodalomóra **Aich Péter** és **Hogya György** felvidéki írók, valamint **Dupka György** moderátor közreműködésével. Eszmecserét folytattak **Horkay László** nyugalmazott püspökkel, a líceum egyik alapítójával, aki a tanintézetben zenét oktat, énekkart vezet. Végezetül a tantestület képviselőinek társaságában az írók megkoszorúzták az iskola falán 2001-ben elhelyezett Ady-emléktáblát, ahol a neves költőre emlékeztek. Ady Endre 1901-ben a település vendége volt, baráti és rokoni szálak fűzték a község akkori tanítójához, Csighy Sándorhoz, akinek felesége, Török Margit a költő keresztapjának, az érminszenti kálvinista lelkipásztornak a leánya volt. Nagydobronyban ennek emlékére az emléktáblán kívül utca is őrzi a költő nevét.

* Tégláson, az Ungvári Járási Könyvtárellátó Központban **Károly Erika** megbízott igazgató nyitotta meg az író-olvasó találkozót. **Aich Péter** és **Hogya György** írók, a felvidéki irodalmi élet jeles képviselőit **Dupka György** mutatta be, akik megköszönték a szervezőknek, hogy a kölcsönösség jegyében megismerkedtek az elszakított területeken immár száz éve a túlélésért küzdő magyarság múltjával és jelenével. Egybehangzó véleményként elhangzott, hogy a széthúzással szemben csakis az összefogás teheti sikeresebbé a szülőföldjéhez ragaszkodó magyarságot, más alternatíva jelenleg nincs.

2020. március 11. A koronavírus vészhelyzet és karantén bevezetése küszöbén (Ukrajna országos karantént rendelt el március 12. – április 3. között), az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc közelgő 172. évfordulója alkalmából **Dupka György** író, a KMMI igazgatója, a MÉKK elnöke **Aich Péter** és **Hogya György** felvidéki írók társaságában koszorút helyezett el Petőfi Sándor ungvári szobránál.

2020. március 11. A Nagydobronyi Magyar Házban sor került a Kárpát RobiPro foglalkozásra. Ezzel együtt a jövőben három helyszínen merülhetnek el a gyerekek a robotika világában: Beregszászon, Beregújfaluban és Nagydobronyban. A Kárpát RobiPro az egyetlen, amely magyar nyelven tart foglalkozásokat Kárpátalján ezen a területen. A szervezők öröme nagy érdeklődés övezte a tanfolyam indulását.

2020. március 12. **Volodimir Zelenszkij** elnök aláírta *A teljes általános középfokú oktatásról* szóló törvényt. A jogszabályt még január 16-án fogadta el második olvasatban a Legfelsőbb Tanács. **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke sajnálatosnak tartja, hogy a kárpátaljai magyar érdekvédelmi szervezetek tiltakozása ellenére az ukrán elnök aláírta a jogszabályt. „Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a törvény életbe lépett. Miután végrehajtására a nemzetiségi iskolákban hároméves átmeneti időszakot biztosítottak, bevezetése a magyar tannyelvű iskolákban 2023-ban kezdődik. Eredményként könyvelhető el, hogy a törvény nem vonatkozik a magániskolákra. Ez mindenképpen a kárpátaljai magyarság küzdelmének és az anyaország támogatásának tudható be. Továbbra sem adjuk fel, van még három évünk, hogy folytassuk a küzdelmünket jogaink megtartásáért” – közölte a KMKSZ elnöke. Az Ellenzéki Platform – Az Életért párt az Alkotmánybíróságtól szándékozik követelni a szerintük is diszkriminatív törvény megsemmisítését.

* A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség nevében nyilatkozó **Brenzovics László** elnök megdöbbenőnek és felháborítósnak tartja, hogy a jelenlegi válsághelyzetben Ukrajna elnöke módosítások nélkül írta alá a parlament által 2020. január 16-án elfogadott, *A teljes általános középfokú oktatásról* szóló törvényt, amely az ország alkotmányát és nemzetközi vállalásait semmibe véve megfosztja a nemzetiségi kisebbségeket az anyanyelven való tanulás lehetőségétől. „Módfelett aggasztónak tartjuk, hogy ígéreteivel ellentétben az új ukrán politikai vezetés tovább folytatja az előző kormányzat által elkezdett kisebbségellenes politikát. Az elnök által aláírt törvény rendkívül diszkriminatív a nemzetiségi kisebbségek számára, nem veszi figyelembe sem a Velencei Bizottság ajánlásait, sem a nemzeti kisebbségek javaslatait. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a kárpátaljai magyarság nem lehet hivatalosan őshonos kisebbség saját szülőföldjén, annak ellenére, hogy ezer éve itt él.”

2020. március 12. Országos karantént hirdetett a koronavírus-járvány megfékezése érdekében az ukrán kormány március 12. és április 3. között.

2020. március 12. Bereg Társulás nevű társadalmi szervezetet hoztak létre Beregszászon. A szervezet célja, hogy minden kárpátaljai földtulajdonos ismerje jogait, hogy ne váljon áldozatává a bevezetni kívánt földreformnak, valamint segítséget fog nyújtani a földvásárlás és -eladás jogi lépéseiben is. Az újonnan megalapított szervezet elnökévé Bene polgármesterét, **Vince Istvánt** választották. A titkári pozíciót **Kádár László** tölti be. Az ülésen minden csatlakozni kívánó település képviseltette magát, akik közül megszavazták a Bereg Társulás elnökségét. Az alakuló ülésen jelen volt többek között **dr. Brenzovics László**, a KMKSZ elnöke, **Berki Marianna**, az „Egán Ede” Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központ elnöke és **Sin József**, a KMKSZ BKSZ elnöke.

2020. március 13. Ukrajna is elrendelte a koronavírus-vészhelyzetet. 48 órán belül lezárják Kárpátalján is határátkelőket. A rendkívüli helyzetre való tekintettel a MÉKK, a KMMI és más partnerszervezetek által meghirdetett összes márciusi program elmarad, mivel betiltották a 200 főt (más hírforrások szerint a 60 főt) meghaladó tömeges, köztéri és beltéri rendezvényeket.

2020. március 14. Ungvár Sahta kerületében van egy évtizedek óta zárva tartó sírkert, ahol a második világháborúban elesett magyar honvédeknek kívül első világháborús hantok is vannak. Cseh kezdeményezésre most azt tervezik, hogy emlékparkot létesítenek itt az első világháborúban elesett katonák hantjai felett. E sírkertben, amely a megyei kardiológiai központ szomszédságában van, az egykori Osztrák–Magyar Monarchia seregének 1300 hadfija alussza örök álmát. Osztrákok, magyarok, csehek és ki tudja, hány nemzet fia ők. A múlt év áprilisában született meg az ungvári önkormányzat döntése az emlékpark létesítéséről. **Lukas Hudák** cseh építész pedig bemutatta az elképzelését a leendő parkról, amelynek vázlata a temetőben kihelyezett táblán is megtekinthető. A tervező szerint úgy alakítják ki az emlékhelyet, hogy abban valamennyi nemzet ott nyugvó fia egyforma tiszteletben részesüljön.

2020. március 15. Ötödik alkalommal rendezték meg a Kárpátaljai Magyar Szónokversenyt, amelyen a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetének növendékei vettek részt.

2020. március 15. A Munkácsi Drámai Színház vasárnapi előadásait online nézhetik a színházkedvelők a karantén ideje alatt.

2020. március 15. Bár az országban a koronavírus-járvány miatt minden tömegrendezvényt elhalasztottak – így a március 15-i hagyományos megemlékezést is –, ennek ellenére Beregszászon a városi szervezetek képviselői koszorúzással és néma főhajtással rótták le tiszteletüket a márciusi ifjak és az 1848–49-es forradalom és szabadságharc hőseinek emléke előtt. Az eseményen a város polgármesteri hivatala, különböző városi szervezetek, Magyarország Beregszászi Konzulátusa és a történelmi egyházak képviselői helyezték el koszorúikat a Petőfi-szobor lábánál. Többek között jelen volt és koszorúzott **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere, **Szilágyi Mátyás** beregszászi főkonzul, **dr. Brenzovics László**, a KMKSZ elnöke, **dr. Zubánics László**, az UMDSZ elnöke, **Bocskor Andrea**, a Fidesz–KDNP európai parlamenti képviselője, **Orosz Ildikó**, a II. RF KMF rektora, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke, **Petruska István**, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője, **Ihor Sinkarjuk**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese, a Beregszászi Városi Tanács képviselői és mások.

* Ungváron is kis létszámú, csendes koszorúzásra és főhajtásra került sor. Az emlékezők Magyarország Ungvári Főkonzulátusa előtt gyülekeztek, majd a külképviselet munkatársai és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) városi és járási alapszervezeti elnökei a sajtó képviselőivel együtt vonultak a Petőfi térre, ahol **Buhajla József**, Magyarország ungvári főkonzulja köszöntötte az egybegyűlteket. A magyar *Himnusz* közös eléneklését követően az emlékezők megkoszorúzták Petőfi Sándor szobrát, s így csendben tisztelegtek a 172 évvel ezelőtti márciusi események és az akkori hősök emléke előtt.

* Nagyszőlősen is szűk körben emlékeztek az 1848–49-es forradalom és szabadságharc hőseire. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség képviseletében **Barta József** alelnök néhány társával együtt megkoszorúzta Perényi Zsigmond mellszobrát.

* Idén Técsőn a templomokban szentmise és istentisztelet keretében emlékeztek meg az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hőseiről. Igét hirdetett **László Károly** lelkipásztor. A templomból néhányan a Kossuth-szoborhoz vonultak, ahol a magyar szervezetek képviselői elhelyezték a tisztelet koszorúit, s főhajtással adóztak a forradalom hőseinek emléke előtt.

* Az ukrán fővárosban a Petőfi-szobornál tartott megemlékezést a Magyarok Kijevi Egyesülete (MKE). Felszólalt **Ijgyártó István**, Magyarország ukrain nagykövete és **Petneházy Gyula**, az

MKE elnöke. **Bakos Csaba** elszavalta a *Nemzeti dalt*, majd a kijevei magyarság képviselői megkoszorúzták az emlékművet.

* Tiszabökény temetőjében Fóris István sírjánál tartottak megemlékezést, aki honvédtisztként Kossuth zászlója alatt küzdött. A rendezvényt **Fóris Csilla** magyar nyelv és irodalom szakos tanár nyitotta meg. A Tisza Csillag Kórus (művészeti vezető: **Kovály Csilla**) Kossuth-nótákat adott elő, az iskolások alkalomhoz illő verseket szavaltak. Ünnepi beszédet mondott **Dupka György**, Tiszabökény díszpolgára, a MÉKK elnöke, majd **Weinrauch Márió** ferences atya, plébániai kormányzó mondott imát és emlékezett a hősrre. A rendezvény koszorúzással zárult.

* Az 1848–1849-es forradalomra és szabadságharcra emlékeztek a bakosi református templom udvarán felállított emlékműnél a KMKSZ és az egyházi gyülekezetek közösen. Az ünnepi köszöntőt mondott **Orosz Zsolt** lelkipásztor.

* Verbőcön a faluközpontban, az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc emlékére emelt kopjafánál emlékeztek meg történelmünk e nagyon fontos eseményéről.

* Badalóban az idén is hagyományosan gyülekezeti közösségben emlékeztek meg az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc évfordulójáról.

2020. március 16. Az UMDSZ hetenyi alapszervezete és a Hetenyi Általános Iskola képviselői az idén is megemlékeztek a forradalom és szabadságharc évfordulójáról, és megkoszorúzták Kossuth Lajos emléktábláját a helyi kultúrház falán.

2020. március 16. Dr. Spenik Sándor igazgató elnökletével üléseztek az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének igazgatósága, illetve tanszékei. A tanácskozáson döntés született a további egyetemi oktatás formáiról és módszereiről. Az Ungvári Nemzeti Egyetem rektorának 84-P. ikt. sz., 2020. március 11-én kelt rendelkezése értelmében az egészségügyi karatén teljes időszakára az egyetem strukturális alegységei (karai, intézetei) az elektronikus távoktatási rendszert (elearn.uzhnu.edu.ua) kell hogy alkalmazzák.

2020. március 16. Ülészett a technogén-ökológiai biztonsági bizottság Beregszászon, Munkácson és Ungváron is. Az üléseken hozott rendeletek értelmében a karantén idején csak az élelmiszerüzletek, a gyógyszertárak és az üzemanyagtöltő állomások dolgoznak majd.

2020. március 17. Beregszászi képző- és iparművészek alkotásaiból nyílt kiállítás *A tavasz lehelete* címmel a városi művelődési házban az önkormányzat oktatási és művelődési osztálya szervezésében. A tárlatot Babják Zoltán, Beregszász polgármestere nyitotta meg. A beregszászi külképviseletet Gyebnár István konzul képviselte. A kiállításon **Kovács Éva, Jaroslava Katran, Gogola Zoltán, Bökényi Anna, Tatjana Osztapenko, Lena Miszko, Svetlana Szuhorukova, Nyina Jakovenko és Anatolij Szakalos** alkotásai tekinthetők meg.

2020. március 19. Magyarországi gyűjtésből kapott új ágyneműt a nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Református Gyermekotthon.

2020. március 19. Hivatalosan lemondott rektori posztjáról **dr. Orosz Ildikó**, a Rákóczi-főiskola rektora. Az intézmény vezetője a főiskolán megtartott sajtótájékoztatón lemondását azzal indokolta, hogy hivatalosan is betöltötte a nyugdíjkorhatárt. A főiskola elnöki megbízatását továbbra is vállalja. A főiskola rektori tisztségére pályázati kiírás útján lehet majd jelentkezni. Ennek értelmében a rektorválasztást a Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Jótékonyági Alapítvány kuratóriuma által március 19-én megbízott rektor vezeti majd le. A járvány ideje alatt továbbra is dr. Orosz Ildikó látja el a szükséges rektori feladatokat. A sajtótájékoztató alkalmával a rektor asszony beszámolt az elmúlt öt év munkájáról.

2020. március 19. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) titkársága és aktivistái a trianoni békediktátum aláírásának századik évfordulója alkalmából száz darab tölgyfacsemetét ültettek el a Tiszacsomai Honfoglalási Emlékparkban.

2020. március 19. A napi információk szerint 7 koronavírus-gyanús pácienszt kezeltek a Kárpátaljai Megyei Infektológiai Kórházban. Valamennyien olyan országokból érkeztek haza, amelyekben fertőzéseket regisztráltak.

2020. március 22. A karantén ellenére új parkot alakítottak ki Nagyszőlősen, a területet fehér körisekkel ültették be. A fákat szükséges volt most elültetni annak érdekében, hogy gyökérzetük megfelelőképpen alakuljon ki.

2020. március 23. Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár videóüzenetben szólt magyar honfitársaihoz. A politikus arra kért mindenkit határon innen és túl, hogy vegyék nagyon komolyan a veszélyt. Külön szólt a határon túliakhoz, mint fogalmazott, éljenek akár a Kárpát-medencében, akár a diaszpórában: fontos, hogy tudják, a jelenlegi nehéz helyzetben sem engedi el az anyaország a kezüket.

2020. március 24. Három és fél évi letöltendő szabadságvesztésre ítélte a krakkói bíróság a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) ungvári székházának 2018-as felgyújtási kísérlete kapcsán elindított per fővádlottját, **Michal P.-t**, büntetéseket szabtak ki két cinkosára is. Az ítélet nem jogerős, a sajtó még nem számolt be a felek esetleges fellebbezési szándékáról. A bíróság terrorcselekménynek minősítette a tettet.

2020. március 26. A napokban számos hírportál beszámolt arról, hogy megyénkben is megjelent a Covid-19 koronavírus-járvány első esete, ezt a kijevei laboratórium is hivatalosan megerősítette.

* A Nemzeti Gárda 2. galíciai brigádjának 3. zászlóalja vette védelme alá a Kárpátaljai Megyei Infektológiai Kórházat – közölte **Alina Novikova**, a 3002. katonai alakulat sajtószóvivője. A katonák kedden léptek szolgálatba, és a kórház körüli területen felügyelik a közrendet.

* Ungvári varrónők gézmaszkokat varrnak a lakosságnak. A varroda három cégében tízesével dolgoznak a varrónők, váltásban.

* A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) is az otthon maradásra hívja fel a lakosság figyelmét. A szövetség hét végén száz óriásplakátot helyezett el hirdetőtábláira, amelyeken az új koronavírus okozta betegség megelőzésére inti az embereket.

* **Petruska István**, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője közösségi oldalán tett közzé egy felhívást a külföldről hazaérkezett vendégmunkások számára, amelyben mindenkit arra kér, hogy vegyék komolyan a kötelező önkéntes házi karantént.

* A Kárpátaljai Megyei Infektológiai Kórházban végre van koronavírus kimutató gyorsteszt. Igaz, egyelőre nem állami forrásból, hanem egy helyi jótékonykodónak köszönhetően.

2020. március 26. Magyarország tovább dolgozik azért, hogy a kárpátaljai magyarok helyzete megoldódjon, a nyelvhasználat és az anyanyelvi oktatáshoz való hozzáférés kérdése rendeződjön – mondta a külgazdasági és külügyminiszter online sajtótájékoztatóján. Szijjártó Péter az ukrán kollégájával folytatott egyeztetése után kifejtette: eredetileg úgy volt, hogy az ukrán politikai hivatalos látogatást tesz Budapesten, hogy megállapodást érjenek el a magyarok nyelvhasználatával és anyanyelvi oktatáshoz való hozzáféréssel kapcsolatban, továbbá egyeztessenek a magyar miniszterelnök ukrainai látogatásáról. A koronavírus-járvány miatt azonban a külpolitikai kapcsolattartás formái is megváltoznak, ezért videokonferencia keretében értekeztek, ami viszont limitált lehetőségeket biztosít nehéz, érzékeny kérdések megvitatására – magyarázta. Kiemelte: Magyarország és Ukrajna egyetért, hogy Kárpátaljának sikertörténetnek kell lennie mindkét ország szempontjából, és ez az egyetértés reményt ad arra, hogy a nehéz kérdéseket is meg tudják oldani. A külügyminiszter hangsúlyozta: Magyarország ugyanakkor addig nem adja fel a NATO–Ukrajna bizottság üléseinek blokkolását, amíg nem találnak megoldást a magyar közösség jogainak érvényesülésére. Elmondta: remény van arra, hogy az ukrán közigazgatási reform keretben Beregszász központtal olyan járás jöhet létre, amelyben magyarok alkotják a többséget, „reméljük, hogy az ezzel kapcsolatos félelmeket Ukrajnában le lehet győzni”.

2020. március 26. Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke üdvözli, hogy újabb tárgyalásra került sor **Szijjártó Péter** külgazdasági és külügyminiszter, valamint **Dmitro Kuleba** ukrán külügyminiszter között. A két politikus március 26-án videokonferencia formájában egyeztetett, amelynek során több Kárpátalját érintő kérdésben sikerült megegyezniük. A KMKSZ elnöke szerint a napirendre került kérdések, mint például a Beregszászt elkerülő út megépítésének lehetősége, a Beregszász központú kistérség ügye, valamint egy új határátkelő megnyitása az itteni magyarság számára rendkívül fontosak. Brenzovics hozzátette, hogy bár az olyan kényes kérdésekben, mint a magyarok számára hátrányos nyelv- és oktatási törvény megváltoztatása, nem sikerült előrébb lépni, remélhetőleg a közeljövőben ez is megnyugtatóan rendeződni fog.

2020. március 27. Március 27-től április 24-ig Kárpátalja területén szintén fokozott korlátozásokat vezettek be. A koronavírus-járvány terjedésének megakadályozása érdekében a megye ki- és bevezető útjain ellenőrzőpontokat alakítottak ki.

2020. március 27. Háromszáznegyvennégy éve szintén pénteken, a Zemplén vármegyei borsi várkastély falai között látta meg a napvilágot II. Rákóczi Ferenc. A múlt év decemberében felavatott beregszászi lovasszobránál koszorúzással és néma főhajtással méltatta az erdélyi fejedelem születésének évfordulóját **dr. Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola megbízott rektora és elnöke, a Kárpátalja Magyar Pedagógus Szövetség elnöke, **dr. Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke, valamint **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere.

2020. március 27. A Derceni Református Gyülekezet tagjai összefogtak, és szájmaszk készítésbe kezdtek. A közösségi oldalukon tették közzé a felhívást, hogy akik nem rendelkeznek védőmaszkkal, de szükségük van rá, forduljanak a körzeti presbiterükhöz.

2020. március 30. Nagy visszhangot váltott ki **Mihajlo Rivisznak**, a Kárpátaljai Megyei Tanács elnökének kijelentése, aki Facebook-oldalán egy újságíróval levelezve azt írta, akár ötezer koronavírussal fertőzött személy is lehet Kárpátalján. A megyei önkormányzat vezetője a közszolgálati Szuszpilne Zakarpattya adó újságírójának is megerősítette, kommentjével arra szeretne volna felhívni a figyelmet, hogy teljesen reális lehet a megyében az általa megsaccolt betegszám. Csak most kezdték el a gyorseszteket és a PLR-teszteket készíteni a régióban. Nagyon sok megyelakó tért haza külföldről. Az orvosok nincsenek felkészülve a tömeges megbetegedések kezelésére. Napról napra nőni fog a betegszám, amivel tisztában kell lennünk – hangsúlyozta.

2020. március 30. A koronavírus-járvány miatt március 28. óta a hazatérő ukrán állampolgárok számára kötelezővé teszik a karantént, amely eddig csak önként vállalt kötelezettség volt. Kárpátalján már több mint 12 ezren vannak házi karanténban. Napról napra gyorsabb ütemben nő az új típusú koronavírussal fertőzöttek száma világszerte. 150 ezer ukrán állampolgár tért haza külföldről a külügyminisztérium segítségével az új koronavírus okozta világjárvány miatt bevezetett korlátozó intézkedések óta, azaz az elmúlt három hét alatt – közölte a külügyi tárca. Március 27-e volt az utolsó nap, amikor még hazajöhettek azok az ukrán állampolgárok, akik külföldön rekedtek. Ám a hazatérők nem sietnek betartani az utasításokat, s ez könnyen tömeges megbetegedésekhez vezethet, ezért szigorítanak a hatóságok. Ukrajnában vasárnapról hétfőre 62 új megbetegedést regisztráltak, 11-re nőtt az elhunytak száma.

2020. március 31. 30 éve jelent meg az **M. Takács Lajos** miskolci irodalomtörténész szerkesztette *Vergődő szél. A Kárpátaljai magyar irodalom antológiája 1953–1988* (Magvető Könyvkiadó, Kárpáti Könyvkiadó, Budapest–Ungvár, 1990) c. kötet, ami nagy visszhangot keltett. „A művek s az életrajzi adatok összegyűjtésében a legfőbb segítőtársam Dupka György volt Ungváron” – olvasható barátom, M. Takács Lajos utószavában, aki a napokban lesz 80 éves. 30 évvel ezelőtt a Kárpáti Kiadó magyar osztályának egyik szerkesztőjeként valóban közreműködtem a közös kiadású gyűjtemény megszületésében. Csiki László, a Magvető Könyvkiadó néhai felelős szerkesztője a kiadvány fülszövegében méltán nevezte a „kárpátaljai magyar szépirodalom első magyarországi és máig legteljesebb gyűjteményének (...) A sok és sokféle szerzőt összetartja azonban egy példaadó magatartás: hogy az írást mindannyian szolgálatnak tekintik, a kisebbség fórumává igyekeznek tenni, ahol az anyanyelvén megszólalhat.” Ezzel a kiadvánnyal bekapcsolódtunk az egységes magyar irodalom vérkeringésébe.

A vers- és elbeszélés-gyűjtemény 37 szerzője – ábécé szerinti sorrendben: **Balla D. Károly, Balla Gyula, Balla László, Balla Teréz, Balogh Balázs, Balogh Miklós, Bartha Gusztáv, Benedek András, Bundovics Judit, Csengeri Dezső, Demjén Miklós, Dupka György, Erdélyi Gábor, Ferenczi Tihamér, Finta Éva, Fodor Géza, Füzesi Magda, Györke László, Györke Zoltán, Horváth Gyula, Horváth Sándor, Imre Sándor, Kecskés Béla, Keresztyén Balázs, Kovács Vilmos, Kőszeghy Elemér, Lusztig Károly, Magyar Éva, Nagy Zoltán Mihály, Orémus Kálmán, Skotnyár József, Sütő Kálmán, Szenes (Kroó) László, Tar Béla, Tárczy Andor, Vári Fábián László, Zselicki József.**

A felsoroltak közül – a szülőföldjén maradt **Bartha Gusztáv** (1963) a legfiatalabbak egyike is betöltötte ötvenhetedik életévét. A legidősebb költőnk **Ferenczi Tihamér** (1941), aki életvitelszerűen szülőfalujában, Badalóban él és alkot. Sajnos, a rendszerváltást követően legalább nyolcan elhallgattak. Az anyaországban élők közül a legidősebb többkötetes irodalmárunk a nyolcvanegy éves **Györke Zoltán** (1939). A derékhad legjelesebbjei – **Balla D. Károly, Finta Éva, Füzesi Magda, Nagy Zoltán Mihály** és **Vári Fábián László** – immár József Attila-díjasok, az utóbbi három kortársunk a Magyar Művészeti Akadémia irodalmi tagozatának tagja, azonban a többi tollforgató is teszi a dolgát. Isten éltesse őket alkotóerőben, egészségben még számos éven át! Tizennégyen már örökre eltávoztak sorainkból: *Balla Gyula, Balla László, Balogh Balázs, Balogh Miklós, Benedek András, Csengeri Dezső, Horváth Gyula, Kecskés Béla, Keresztyén Balázs, Kovács Vilmos, Lusztig Károly, Skotnyár József, Sütő Kálmán, Szenes (Kroó) László.* Emléküket megőrizzük. Nyugodjanak békében!

* Nyomdába került **Szöllősy Tibor** új novelláskötete: *Álmait az ember... Tollal mentett tanulságos történetek.* Felelős szerkesztő: **Nagy Zoltán Mihály.** Kárpátaljai Magyar Könyvek 290. Sorozat szerkesztő és felelős kiadó: **Dupka György.** Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2020. ISBN 978-615-5757-22-8, ISSN 1022-0283
Tárolt változata: http://kmmi.org.ua/.../bo.../books-pdf/2020/szollosy_001-269.pdf

* Beszélgetés Zubánics Lászlóval, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnökével. Riporter: Farkas Márta. Megtekinthető a YouTube-on: <https://youtu.be/ikac1PEJxXc>

* Az Énekelt Versek Zentai Fesztiválján – amelyen 2018 májusában **Marcsák Gergely** harmadik helyezett lett – idén többek között a *Fekete-Tisza* c. versét, valamint **Shrek Tímea** *Hidegfüst* című versét ajánlják a jelentkezőknek megzenésítésre.

<http://www.vmmi.org/index.php?ShowObject=felhivas&id=604>

* **Shrek Tímea** *Boszorkányszombat* című novellája olvasható a KVIT honlapján:

[http://kvit.hu/shrek-timea-](http://kvit.hu/shrek-timea-boszorkanyszombat/?fbclid=IwAR1TuXEv856teYqV9iXhp2kJYvpHoQJ0qxMP_YXCrdq_0cX0BZ9-2twh2yY)

[boszorkanyszombat/?fbclid=IwAR1TuXEv856teYqV9iXhp2kJYvpHoQJ0qxMP_YXCrdq_0cX0BZ9-2twh2yY](http://kvit.hu/shrek-timea-boszorkanyszombat/?fbclid=IwAR1TuXEv856teYqV9iXhp2kJYvpHoQJ0qxMP_YXCrdq_0cX0BZ9-2twh2yY)

* **Kopriva Nikolett** versei olvashatók a *Vörös Postakocsi* folyóirat új számában.

* Az *Országút – művészet, tudomány, közélet* című kiadvány 2020. március 26-i számában megjelent **Lőrincz P. Gabriella** *Szüntelen* című

verse. https://orszagut.com/nyomtatott_cikk/sz%C3%BCntelen?fbclid=IwAR1w1gda3FdvBUhMIyKZnXkRGR53TL9QC35vWQ74U7oAU3HMQfX8aJlbdTU

* Megjelent az *Irodalmi Jelen* márciusi száma, amelyben többek között **Lőrincz P. Gabriella** *Szerető* című verse is olvasható.

* A *Spanyolnátha* 2020. februári számában megjelent **Lengyel János** *Félpercesek* c. publikációja:

http://www.spanyolnatha.hu/uj-lapszam/szepiras-plusz/felpercesek/4994/?fbclid=IwAR3CKQ9PxspeFQvdy-AdakEROk_eY5kBBEBFWqDOVdOCP9ZUZQSp3jd67DQ

* A *Magyar Napló* folyóirat márciusi számában olvasható **Lengyel János dr. Tóth Mihály**al készített interjúja. A neves kárpátaljai jogásszal, egykori parlamenti képviselővel az ukrainai kisebbségeket sújtó oktatási és nyelvtörvényről, a kárpátaljai magyarság helyzetéről és kilátásairól beszélgetett.

* A Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) értesítése szerint március folyamán a következő kiadványaink kerültek fel honlapjukra:

Czébely Lajos: *Jelek egy félszigetről.* Tanulmányok, esszék.

<https://mek.oszk.hu/20300/20306>

Stók Lajos: *Vadásztörténetek*

<https://mek.oszk.hu/20300/20305>

Horváth Sándor: *Jelentés a mélyből.* Válogatott írások.

<https://mek.oszk.hu/20300/20302>

Örök mementő: Szolyva : A Szolyvai Emlékpark emlékkönyveibe írt bejegyzések gyűjteménye, 2000. 08. 15 - 2018. 04. 12. Összeállította: **Dupka György**. <https://mek.oszk.hu/20200/20299>

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook,
www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattva.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua